# FÖRSLAG TILL AVGÖRANDE AV GENERALADVOKAT ANTONIO LA PERGOLA

föredraget den 13 november 1997 *

1. Oberlandesgericht Frankfurt am Main har ställt följande fråga till domstolen:

"Skall artikel 5 a i rådets förordning (EEG) nr 2137/85 av den 25 juli 1985 om europeiska ekonomiska intressegrupperingar (EEIG) tolkas på så sätt att en EEIG:s namn eller firma, förutom tillägget 'europeisk ekonomisk intressegruppering' eller 'EEIG', kan bildas av enbart sakbeteckningar för det fall nationell rätt utesluter en sådan firma i fråga om bildandet av en europeisk ekonomisk intressegruppering?"

2. De omständigheter som har givit upphov till målet vid den nationella domstolen kan beskrivas på följande sätt. Ett företag som håller på att bildas har vid Amtsgericht Frankfurt am Main begärt att få bli infört i handelsregistret under namnet "European Information Technology Observatory (EEIG)" (nedan kallat EITO). Amtsgericht vägrade emellertid att registrera det, eftersom den valda firman inte innehöll någon hänvisning till gruppmedlemmarnas namn. Det framgår nämligen av beslutet om hänskjutande att rådets förordning (EEG) nr 2137/85 av den 25 juli 1985 om europeiska ekonomiska intressegrupperingar (EEIG) [1] (nedan kallad förordningen) genomfördes i tysk lagstiftning genom en hänvisning till den nationella lagen om handelsbolag [2]. Enligt dessa bestämmelser måste ett handelsbolags firma, och därigenom även en EEIG:s firma, ange namnen på åtminstone några av deltagarna, med eventuella tillägg som kan vara påhittade eller beskriva företagets verksamhet. Däremot tillåts inte namn som uteslutande består av sakbeteckningar, det vill säga som uteslutande hänför sig till företagets verksamhet eller endast består av påhittade namn [3]. Det är med stöd av just dessa bestämmelser som EITO förvägrades införande i handelsregistret.

Klaganden yrkade att beslutet skulle upphävas men detta fastställdes emellertid. Beslutet om fastställande överklagades till Oberlan-

1 — EGT L 199, s. 1.

2 — Denna hänvisning gäller självfallet endast med avseende på vad som inte uttryckligen omfattas av gemenskapsregleringen eller den nationella tillämpningslagen.

3 — Det framgår av beslutet om hänskjutande att de relevanta nationella bestämmelserna utgörs av § 18 andra stycket samt § 19 i handelslagen. Den tyska regeringen har i sitt skriftliga yttrande erinrat om att en lagändring för närvarande håller på att utarbetas i syfte att tillåta att EEIG ges namn som består av sakbeteckningar.

* Originalspråk: italienska.

desgericht, vilken hänsköt ovannämnda tolkningsfråga till domstolen.

3. Genom tolkningsfrågan ombeds domstolen ta ställning till om nationell lagstiftning som den av den hänskjutande domstolen ovan beskrivna är förenlig med den gemenskapsförordning som ligger till grund för EEIG. Närmare bestämt gäller det att utröna vad gemenskapsregleringen föreskriver i fråga om en EEIG:s namn, det vill säga om det räcker att detta anger grupperingens verksamhetsområde eller om även namnen på dess medlemmar måste anges.

Kommissionen och den tyska regeringen anser att tolkningsfrågan skall besvaras så, att det skall vara tillåtet att i nationell rätt kräva att en EEIG vid registreringen väljer att använda sig av en personbeteckning, under förutsättning att sagda namn innehåller uttrycket "europeisk ekonomisk intressegruppering" eller förkortningen "EEIG".

EITO är däremot av motsatt åsikt och hävdar att regleringen av en EEIG:s firma även bör medge att sakbeteckningar används, i likhet med vad som gäller för aktiebolag och andra bolag med begränsat ansvar.

4. Jag vill genast säga att de argument som EITO har framfört i sitt skriftliga yttrande inte förefaller övertygande. Jag avser först och främst argumentet att möjligheten att ha ett namn som endast beskriver företagets verksamhet skulle vara tillåten på grundval av ordalydelsen av artikel 5 a. EITO har framhållit att då det i den bestämmelsen föreskrivs att uttrycket "europeisk ekonomisk intressegruppering" eller förkortningen "EEIG" skall föregå eller följa grupperingens namn, anges även att detta gäller "om inte dessa ord eller denna förkortning redan ingår i namnet". Sistnämnda mening skulle vara motiverad endast om firmor som enbart består av sakbeteckningar vore tillåtna. EITO anser nämligen att ett namn som består av deltagarnas namn inte skulle kunna innehålla förkortningen i fråga. Jag förstår emellertid inte vad som skulle kunna utgöra grunden för detta påstående. Den nationella domstolen har själv i beslutet om hänskjutande påpekat att den nationella regleringen i fråga om firmor utan tvekan medger att handelsbolag lägger EEIG till grupperingens namn såväl före (exempelvis "EEIG Musterman & Co, ekonomiska konsulter") som efter (exempelvis "Musterman & Co, ekonomiska konsulter, EEIG") och att det därtill är tillåtet att använda uttrycket i fråga inom själva firman (exempelvis "Ekonomiska konsulterna EEIG Musterman & Co" eller "Musterman & Co, EEIG för ekonomisk rådgivning") [4].

Det finns heller inga skäl att dela EITO:s uppfattning att kravet på att namnet skall

4 — Ovannämnda exempel är hämtade direkt ur beslutet om hänskjutande.

innehålla grupperingens medlemmars namn skulle göra det nödvändigt att ange samtliga deltagares namn i firman för att säkerställa att dessa behandlas lika. Denna lösning skulle enligt EITO vara svår att tillämpa på grupperingar med många medlemmar, varför bildandet av EEIG i sådana fall skulle missgynnas. Därigenom skulle samarbetet mellan företag försvåras till men för ett av förordningens syften. Jag anser emellertid att det saknas skäl för EITO:s farhågor. Ett behov av firmor bestående av personbeteckningar föreligger, i tysk rätt liksom i andra rättsordningar, i fråga om andra bolagsformer. Detta har emellertid inte hindrat att sådana instrument utvecklats och gjort sig gällande såsom nödvändiga instrument för ekonomiskt samarbete.

EITO har därefter erinrat om kommissionens dokument om EEIG, i vilket kommissionen tydligt skulle ha tagit ställning för möjligheten att ge EEIG beskrivande firmor som hänför sig till företagets verksamhet [5]. Jag anser att det är uteslutet att dokumentet i det avseendet skulle kunna bidra till en lösning av förevarande fråga. Dokumentet inleds först och främst med klargörandet att det är avsett för internt bruk inom kommissionen och inte utgör ett officiellt ställningstagande från institutionens sida. Ett sådant inofficiellt ställningstagande skulle för övrigt alls inte kunna vara avgörande för tolkningen av en rättsakt inom sekundärrätten. I vart fall förefaller det som om kommissionen själv i sagda dokument medger att det är möjligt att använda påhittade namn, men samtidigt erkänner att medlemmarna i en EEIG allmänt sett "måste iaktta de rättsliga ramar som föreligger på det nationella planet och som begränsar friheten att välja firma" [6].

Ett sista konstaterande kan göras med avseende på EITO:s påstående att ca 80 procent av alla EEIG skulle ha ett namn bestående av sakbeteckningar. Därigenom skulle krav på ett annorlunda namn föranleda att den rättsliga behandlingen av EEIG inte var densamma i olika medlemsstater och missgynna bildandet av EEIG i Tyskland. Jag vill i det avseendet endast påpeka att de konsekvenser som EITO har beskrivit förefaller vara rent ut sagt överdrivna. Det är möjligt att valet att förlägga en EEIG:s säte till en viss stat även kan bero på den nationella lagstiftningen avseende firmor. Jag anser emellertid inte att detta är en faktor av avgörande betydelse. På sin höjd består problemet i att utröna om de nationella lagstiftarna enligt förordningen har rätt att reglera frågan om en EEIG:s firma och, om så är fallet, med vilka begränsningar. Jag anser att svaret på denna fråga måste vara jakande, av skäl som jag kommer att ange nedan.

5 — Se "GEIE, l'émergence d'une nouvelle coopération européenne, bilan de trois années d'expérience", Bruxelles-Luxembourg, 1993, s. 51.

6 — A. a. (ovan föregående fotnot), s. 51. Min översättning.

5. Då gemenskapslagstiftaren inrättade EEIG som ett instrument för samarbete mellan företag inom gemenskapen, fastslogs endast de grundläggande dragen, varefter det lämnades till de olika nationella rättsordningarna att reglera samtliga aspekter som inte reglerades i förordningen. Detta framgår tydligt av sjuttonde övervägandet i ingressen till förordningen, i vilket det anges att "[d]et står medlemsstaterna fritt att tillämpa eller anta lagar eller förordningar eller vidta administrativa åtgärder som inte strider mot tillämpningsområdet för eller syftet med denna förordning". Dessutom föreskrivs i artikel 2.1 uttryckligen att "[o]m inte annat föreskrivs i denna förordning skall den nationella lagstiftningen i den stat där grupperingen enligt avtalet om att bilda denna har sitt säte tillämpas dels på avtalet, med undantag för frågor om fysiska personers rättsliga handlingsförmåga och rättskapacitet samt juridiska personers rättskapacitet, och dels på grupperingens interna organisation". [7] I huvudsak förefaller EEIG regleras av två rättskällor samtidigt: I första hand av förordningen, i andra hand av bestämmelser i nationell rätt i den medlemsstat i vilken grupperingen har sitt säte.

Mot bakgrund av detta inledande övervägande, går det att bedöma den här relevanta frågeställningen, det vill säga grupperingens namn. Den enda relevanta bestämmelsen i förordningen är artikel 5 a. Bland de uppgifter som måste anges i avtalet, anges i den bestämmelsen "[g]rupperingens namn, föregånget eller följt av antingen orden 'europeisk ekonomisk intressegruppering' eller förkortningen 'EEIG', om inte dessa ord eller denna förkortning redan ingår i namnet".

Däremot sägs ingenting om namnets innehåll. Jag tror inte att det är någon slump att det i förordningen inte sägs något i det avseendet. Förordningen återspeglar endast att lagstiftaren tydligt valt att hänföra denna aspekt av regleringen av EEIG till den nationella rätten i den stat där grupperingen väljer att förlägga sitt säte. Detta beror huvudsakligen på de känsliga rättsliga följder som valet av namn kan få och på att det när förordningen skulle antas var omöjligt att ge frågan en uttömmande reglering. Därför regleras frågan om EEIG:s namn inte av gemenskapsrätten utan av de nationella rättsordningarna. Det enda krav som uttryckligen ställs i gemenskapsrätten, närmare bestämt i artikel 5 a, är att grupperingen i sina relationer till omvärlden skall identifieras och utmärkas genom att uttrycket "europeisk ekonomisk intressegruppering" eller förkortningen "EEIG" anges i namnet. Om detta krav är uppfyllt förhåller sig gemenskapsrätten neutral till namnets innehåll. Då ingenting annat

7 — I förordningen föreskrivs dessutom uttryckligen att nationell rätt skall tillämpas för att reglera sådana viktiga frågor som huruvida grupperingarna skall utgöra juridiska personer (artikel 1.3) och om antalet medlemmar skall begränsas till 20 (artikel 4.3). Dessutom anges att medlemsstaten "med hänsyn till sina allmänna intressen [kan] förbjuda eller begränsa rätten för vissa kategorier av fysiska personer, bolag eller andra rättsliga enheter att delta i grupperingar" (artikel 4.4). Medlemsstaterna kan reglera frågan om en juridisk person får vara företagsledare (artikel 19.2) samt frågor avseende obestånd och betalningsinställelse (artikel 36) och föreskriva om förbud mot att utöva verksamhet i strid mot allmänna intressen (artikel 38). Å andra sidan var gemenskapslagstiftaren väl medveten om att inrättandet av EEIG inte var underkastat en helt enhetlig reglering inom gemenskapen. Det räcker att i det avseendet citera artikel 14.1 i vilken det föreskrivs att byte av säte kan medföra "att...någon annan lagstiftning blir tillämplig".

sägs i förordningen, är det de nationella rättsordningarna som reglerar denna aspekt av institutet.

Det föreligger således inget hinder för att den nationelle lagstiftaren i andra hand låter EEIG omfattas av intern lagstiftning om handelsbolag. Detta får i förevarande fall till följd att grupperingens namn, på samma sätt som sagda bolagsform, måste innehålla namnen på dess medlemmar.

6. Sammanfattningsvis anser jag att det inte går att finna stöd i förordningen för uppfattningen att en EEIG:s namn skall regleras på samma sätt som i fråga om aktiebolag och andra bolag med begränsat ansvar, det vill säga att påhittade namn eller namn som endast beskriver föremålet för bolagets verksamhet tillåts. Gemenskapsregleringen ställer sig neutral till frågan om namnets innehåll. I det avseendet hänvisas till de interna rättsordningarna med den enda inskränkningen att det av namnet klart skall framgå vilken associationsform som har valts genom tillägg av uttrycket "europeisk ekonomisk intressegruppering" eller av förkortningen "EEIG".

7. Jag föreslår följaktligen att domstolen besvarar den fråga som Oberlandesgericht Frankfurt am Main har ställt på följande sätt:

Artikel 5 a i rådets förordning (EEG) nr 2137/85 av den 25 juli 1985 om europeiska ekonomiska intressegrupperingar (EEIG) skall tolkas på så sätt att den endast föreskriver att grupperingens namn föregås eller följs av uttrycket "europeisk ekonomisk intressegruppering" eller förkortningen "EEIG", om inte dessa ord eller denna förkortning redan ingår i firman. Däremot innehåller bestämmelsen inte något klargörande avseende firmans innehåll. Det är således den nationelle lagstiftarens sak att fastslå om firman kan utgöras av rena sakbeteckningar som hänför sig till företagets verksamhet.